

**גבייה -
פעילות ומגמות**

גבייה - כללי

המוסד לביטוח לאומי מופקד על גביית דמי הביטוח הלאומי, המיועדים למימון הגמלאות המשולמות על פי חוק הביטוח הלאומי, ועל גביית דמי ביטוח הבריאות, המיועדים למימון מערכת הבריאות על פי חוק ביטוח הבריאות. תשלומים אלה נגבים מכלל תושבי המדינה - העובדים (שכירים ועצמאים) בדמי ביטוח, והם נגבים מכלל תושבי המדינה - העובדים (שכירים ועצמאים) ומי שאינם עובדים. שיפוי האוצר - התשלום המפצה את הביטוח הלאומי על אובדן תקבולים בשל הפחתת דמי הביטוח למעסיקים ולעצמאים - נחשב לחלק מתקבולי המוסד¹.

היקף הגבייה מהציבור מושפע מן ההתפתחויות הכלכליות במשק, מהשכר הממוצע, ממדד המחירים לצרכן, ממספר המועסקים ומשינויי חקיקה. בשנת 2025 ישראל המשיכה להתמודד עם ההשלכות החברתיות והכלכליות הקשות של מלחמת חרבות ברזל שפרצה בעקבות האירועים הקשים של השבעה באוקטובר 2023, ועם אתגרים ביטחוניים נוספים - בהם מבצע עם כלביא שכלל עימות צבאי ישיר מול איראן. למרות זאת, סך הגבייה של דמי ביטוח לאומי ובריאות גדל לעומת שנה שעברה, הן נומינלית והן ריאלי.

שינויי חקיקה בשנים 2024-2025

- השכר הממוצע לעניין גביית דמי ביטוח הוקפא בשנת 2025. משמעות התיקון היא הקפאת המדרגה המופחתת (שהיתה נגזרת מהשכר הממוצע) לגביית דמי ביטוח בשנת 2025 וכפועל יוצא גידול בגביית דמי ביטוח (לאומי ובריאות) ובמקביל הפחתת תקצוב האוצר ב-2025 (תיקון 244 לחוק

¹ שיעור דמי הביטוח המוטל על הממשלה במקום על המעסיקים מופיע בלוח י' בחוק שיעורי דמי הביטוח ומעגון בסעיף 32 בחוק, העוסק בכלל השתתפות הממשלה במימון ענפי הביטוח. שיפוי האוצר - משנת 1986.

הביטוח הלאומי). כמו כן, הוחלט כי בשנים 2026–2028 מדרגה זו תוצמד למדד המחירים לצרכן ב-1 בינואר של כל שנה², במקום להיות 60% מהשכר הממוצע כפי שהיה עד 2025.

- מחודש ינואר 2025 הוכנסה הוראת שעה שבה עודכנו אחוזי דמי הביטוח הלאומי בשיעור המופחת בלוח י'. הוראת השעה תקפה עד סוף שנת 2026 עם אופציה להארכה לשנתיים נוספות בכפוף לאישור שר האוצר וועדת העבודה. מתוקף כך - לעובד שכיר עלה השיעור המופחת ל-5.55% (חלק עובד ומעסיק); לעובד עצמאי ל-4.47% ולמבוטח שאינו עובד ואינו עצמאי ל-6.92% (לוח י' בחוק הביטוח הלאומי, תיקון מס' 252 והוראת שעה, התשפ"ה - 2025).
- לשהים בהכשרה מקצועית או בשיקום מקצועי (המבוטחים לענפי נפגעי עבודה ואמהות), שיעורי דמי הביטוח לשנים 2025–2026 עלו בענף נפגעי עבודה מ-0.4% ל-0.53%, ובענף אמהות (למבוטחים שמלאו להם 18) מ-0.1% ל-0.13% (סעיף 340 ד-ה לחוק הביטוח הלאומי, תיקון מס' 252 והוראת שעה, התשפ"ה-2025).
- לעובדים במשק בית, שיעור דמי הביטוח לשנים 2025–2026 עלה מ-6.25% ל-7.85%, כאשר החלק שהמעסיק רשאי לנכות משכרו של העובד עלה מ-1% ל-1.8% (סעיף 340א לחוק הביטוח הלאומי, תיקון מס' 252 והוראת שעה, התשפ"ה-2025).
- בהמשך לחוק ביטוח בריאות ממלכתי (תיקון מס' 69 והוראת שעה), התפש"ד - 2024, שבמסגרתו הועלו שיעורי דמי ביטוח מיום 1 בינואר 2025, נקבע (תיקון מס' 72 והוראת שעה, התשפ"ה - 2025), כי השיעור המלא לגביית דמי ביטוח בריאות יהיה 5.16% בינואר 2025 ו-5.17% מפברואר 2025, וכי השיעור המופחת יהיה 3.23% מינואר 2025.

² לפי שיעור עלייה של המדד שפורסם לאחרונה לפני אותו יום לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני 1 בינואר של השנה הקודמת.

- הוקפא ערך יום הבראה והופחת תשלום יום הבראה אחד לכלל המשק (חוץ מלמשתכרים שכר נמוך) בכל אחת מהשנים 2024-2025 (חוק התוכנית המאזנת, 2024).
- שיעורי הקצבות האוצר עודכנו באחוזים מתקבולי הגבייה בביטוח הלאומי בכל שנת כספים עד שנת 2029³, כאשר כל התוספות לתקבולים הישירים מהגבייה הופחתו מהקצבות האוצר (סעיף 32א לחוק הביטוח הלאומי, כולל הפחתה בגין הקפאת קצבאות ילדים).

היקף הגבייה

תקבולי המוסד מגביית דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות הסתכמו ב-2025 ב-116.8 מיליארד ש"ח: 111.6 מיליארד ש"ח נגבו ישירות מהציבור ו-5.2 מיליארד הועברו מאוצר המדינה⁴ (לוח 1).

סכום הגבייה לדמי הביטוח הלאומי גדל נומינלית ב-14.5% ב-2025 וריאלית ב-11.1% (לעומת 5.2% ו-2.1% ב-2024 בהתאמה). יש לציין כי העלייה הניכרת באחוזי הגבייה לדמי הביטוח הלאומי בשנת 2025 אינה נובעת מגידול שנתי טבעי במועסקים ובשכר בלבד, אלא בשינויים שחלו בשיעורי דמי הביטוח בתחילת 2025 (ראו לעיל **שינויי חקיקה** ולוח 2). בהתאמה, סכום דמי ביטוח הבריאות גדל נומינלית ב-8.9% וריאלית ב-5.7% (לעומת 6.3% ו-3.1% ב-2024 בהתאמה). שיפוי האוצר (שניתן בגין הפחתת דמי הביטוח הלאומי למעסיקים ולעצמאים) עלה גם הוא – נומינלית ב-14.3% וריאלית ב-11.0%.

³ הקצבת האוצר: לשנת 2025 47.07%; לשנת 2026 44.57%; לשנת 2027 55.40%; לשנת 2028 56.47%; משנת 2029 56.52%.

⁴ על פי סעיף 32 ג' בחוק, המשפה את המוסד על הפחתת דמי הביטוח הלאומי למעסיקים ולעצמאים.

חלקם של דמי ביטוח הבריאות בסך הגבייה מן הציבור (ללא השיפוי) הגיע בשנת 2025 ל-32.8%, ירידה של 1.1 נקודות האחוז לעומת 2024 (33.9%), וזאת בשל שינוי בשיעורי דמי ביטוח לאומי ובריאות שחלו ב-2025 (לוח 2). שיעור התקבולים שנגבו מן הציבור ביחס לתמ"ג היה 5% (ראו פרק 1), ושיעורם בכלל המיסים הישירים שנגבו מהציבור היה 42.7%.

לוח 1: הגבייה מהציבור (מיליוני ש"ח, מחירים שוטפים), 2025–2023

	שיעור השינוי (%)				מספרים מוחלטים		
	2025-2024				2024-2023		
	ריאלי	נומינלי	ריאלי	נומינלי	2025	2024	2023
סך כל הגבייה⁵	9.4	12.7	2.4	5.6	116,769	103,636	98,151
סך כל הגבייה מהציבור ⁵	9.3	12.6	2.4	5.6	111,579	99,097	93,871
ביטוח לאומי	11.1	14.5	2.1	5.2	74,985	65,493	62,258
ביטוח בריאות ⁵	5.7	8.9	3.1	6.3	36,595	33,604	31,613
שיפוי האוצר	11.0	14.3	2.0	5.1	5,190	4,539	4,318

כולל גביית דמי ביטוח בריאות מגמלאות.

שיעור דמי הביטוח

ב-1995 נקבעו לכל סוגי המבוטחים שני שיעורים לדמי הביטוח הלאומי – מופחת ורגיל וב-2005 הוחל שיעור מופחת גם על המעסיקים (השיעור המופחת הוטל על חלק ההכנסה החייבת בדמי ביטוח שאינו עולה על 50% מהשכר הממוצע לפי חוק). ב-2006 הוטל השיעור המופחת על חלק ההכנסה החייבת בדמי ביטוח שאינו עולה על 60% מהשכר הממוצע לפי חוק, והשיעור הרגיל הוטל על יתרת ההכנסה עד תקרת השכר (5 פעמים הסכום הבסיסי⁵). ב-2017 שונו שיעורי דמי הביטוח לעצמאים כדי להקל על מי שהכנסותיהם נמוכות: השיעור הרגיל הוגדל (מ-11.23% ל-12.83%) והשיעור המופחת הוקטן (מ-6.72% ל-2.87%). ב-2019 דמי הביטוח הלאומי החלים על המעסיק ומופנים

⁵ הסכום הבסיסי לצורכי גבייה המתעדכן על-פי עליית מדד המחירים לצרכן עודכן ב-2025 ב-3.4% והיה ב-2025 50,695 ש"ח לחודש.

לענף נפגעי עבודה הועלו ב-0.1 נקודות האחוז בשיעורים המופחת והרגיל. ב-2025 התקרה של מדרגת ההכנסה בשיעור המופחת הוקפאה⁶ ומ-2026 ועד 2028 היא תוצמד למדד המחירים לצרכן ולא תהיה 60% מהשכר הממוצע. יתר על כן, ב-2025 הוגדלו שיעורי דמי הביטוח הלאומי בשיעור המופחת לשכירים, עצמאים, ושאינם עובדים. בנוסף, הוגדלו דמי ביטוח בריאות גם בשיעור המופחת וגם הרגיל (לוח 2 וראו גם לעיל **שינויי חקיקה**).

לוח 2: שיעורי דמי הביטוח הלאומי ודמי ביטוח הבריאות לפי סוג המבוטח 2017, 2019, ינואר 2025, פברואר 2025 ואילך (אחוזים)

סוג המבוטח												דמי הביטוח הלאומי						דמי ביטוח הבריאות					
השיעור הרגיל						השיעור המופחת						השיעור הרגיל						השיעור המופחת					
2017	2019	2025	2017	2019	2025	2017	2019	2025	2017	2019	2025	2017	2019	2025	2017	2019	2025	2017	2019	2025	2017	2019	2025
שכיר - סך הכל	15.17	15.27	15.27	4.52	4.62	6.22	5.0	5.16	5.17	3.1	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23
מזה: עובד	7.00	7.00	7.00	0.4	0.4	1.04	5.0	5.16	5.17	3.1	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23
מעסיק	7.50	7.60	7.60	3.45	3.55	4.51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ממשלה	0.67	0.67	0.67	0.67	0.67	0.67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
עצמאי - סך הכל	13.42	13.42	13.42	3.46	3.46	5.06	5.0	5.16	5.17	3.1	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23
מזה: עובד	12.83	12.83	12.83	2.87	2.87	4.47	5.0	5.16	5.17	3.1	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23	3.23
ממשלה	0.59	0.59	0.59	0.59	0.59	0.59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
לא עובד ולא עצמאי	7.00	7.00	7.00	4.61	4.61	6.92	5.0	5.16	5.17	3.1	5.17	5.16	5.16	5.16	5.16	5.16	5.16	5.16	5.16	5.16	5.16	5.16	5.16

⁶ ב-2024 השכר הממוצע כהגדרתו בחוק הביטוח הלאומי היה 12,536 ש"ח ועל כן התקרה של מדרגת ההכנסה בשיעור המופחת בשנים 2024-2025 היתה 7,752 ש"ח.

גביית דמי ביטוח לאומי

שכירים

על-פי אומדן, היו ב-2025 כ-4.2 מיליון משרות שכיר ששולמו בגין דמי ביטוח לאומי – עלייה של 4.3% לעומת 2024 (לוח 3). בחישוב זה לא מובאים בחשבון העובדים מהרשות הפלסטינית, העובדים הזרים ומבוטחים ישראלים בעלי מאפיינים מיוחדים, כגון חברי קיבוץ, מקבלי פנסיה מוקדמת, עוזרות בית, חניכי הכשרה מקצועית ועובדי משרד הביטחון (ראו להלן **אוכלוסיות המוגדרות כשכירים**).

מספר המעסיקים המשלמים דמי ביטוח בעבור עובדיהם היה ב-2025 גבוה ב-1.5% מב-2024 (לוח 3). מספר המעסיקים עד 5 עובדים עלה לעומת 2024 ב-1.3%. מספר המועסקים (שכירים ולא שכירים) היה גבוה ממספרם ב-2024 ב-4.2%. רוב המעסיקים (73.2%) מעסיקים עד 5 עובדים. שיעור המעסיקים 20-6 עובדים היה ב-2025 18.9%, ושיעור המעסיקים 21-99 עובדים היה 6.3%.

לא-שכירים

- **לא-שכירים המשלמים דמי ביטוח על בסיס הכנסתם:** מהווים 60.5% מכלל המבוטחים הלא-שכירים, עלייה של 1.7 נקודות האחוז מ-2024. בקבוצה זו בעיקר עצמאים (84.8%), שמספרם עלה ב-2025 ב-6.4% והיתר בעלי הכנסות פסיביות (דיווידנדים והכנסות מהון) הגבוהות מ-25% מהשכר הממוצע, גם אם אינם עצמאים (אלה חייבים בדמי ביטוח מ-2008).

- **לא-שכירים המשלמים דמי ביטוח ברמת המינימום:** מהווים 39.5% מכלל המבוטחים הלא-שכירים. בקבוצה זו בעיקר מי שאינם עובדים ואין להם כל הכנסה החייבת בדמי ביטוח (61.4%) וכן סטודנטים ותלמידי ישיבה (31.3%). מבחינת אלה שאינם עובדים, מספרם ירד בשנת 2025 ב-0.1%. מבחינת תלמידים וסטודנטים, מספרם גדל בשנים 2024-2025 לאחר מגמת ירידה בין השנים 2021-2023, כאשר ב-2025 מספרם עלה ב-7.8%. לעומת זאת, מספר תלמידי הישיבה ירד ב-2.0% ב-2025.

לוח 3: המעסיקים והמבוטחים החייבים בדמי ביטוח לאומי לפי סוג המבוטח, 2025-2023

סוג המבוטח			מספרים מוחלטים			שיעור השינוי (%)	
			2025	2024	2023	2024-2023	2024-2023
מעסיקים* - סך הכל			310,598	306,047	303,994	0.7	1.5
1-5 עובדים			227,298	224,415	227,774	-1.5	1.3
6-20 עובדים			58,839	57,581	53,770	7.1	2.2
21-99 עובדים			19,599	19,407	18,039	7.6	1.0
100-499 עובדים			3,959	3,770	3,559	5.9	5.0
500+ עובדים			903	874	852	2.6	3.3
מבוטחים שכירים** - סך הכל			4,195,328	4,023,657	3,962,721	1.5	4.3
מבוטחים לא-שכירים - סך הכל			1,429,533	1,374,603	1,283,284	7.1	4.0
חייבים מהכנסתם - סך הכל			864,709	807,809	746,331	8.2	7.0
מעבודה (עצמאים)			733,285	689,265	642,855	7.2	6.4
לא מעבודה			131,424	118,544	103,476	14.6	10.9
משלמים ברמת המינימום - סך הכל***			564,824	566,794	536,953	5.6	-0.3
לא עובד ולא עצמאי (מינימום 15%)			346,870	347,230	336,675	3.1	-0.1
תלמיד וסטודנט (מינימום 5%)			64,784	60,110	48,378	24.3	7.8
תלמיד ישיבה (מינימום 5%)			112,232	114,490	112,444	1.8	-2.0

* הנתונים מתייחסים לסוף כל שנה.
** מספר השכירים שהמעסיקים מדווחים עליהם (בטופס 102) = משרות שכיר (מבוטח יכול להופיע אצל יותר ממעסיק אחד) ממוצע לחודש.
*** בסיס ההכנסה הוא אחוז מהשכר הממוצע. הנתון כולל קבוצת "אחר".

התקבולים

בשנת 2025 סך התקבולים מדמי ביטוח לאומי גדלו ריאלית ב-11.1% לעומת 2024 והסתכמו בכ-80 מיליארד ש"ח: 75.0 מיליארד נגבו מהציבור ו-5.2 מיליארד הועברו בידי האוצר כשיפוי. חלקה של הגבייה הישירה מהציבור ב-2025 היה דומה לחלקה בשנים האחרונות - 93.5% מכלל תקבולי דמי הביטוח (לוח 4).

לוח 4: דמי הביטוח הלאומי – הגבייה והשיפוי מהאוצר לפי סוג המבוטח
(מיליוני ש"ח, מחירים שוטפים), 2023–2025

סוג המבוטח			מספרים מוחלטים			השינוי הריאלי (%)
			2025	2024	2023	
דמי הביטוח – סך הכל			80,174	70,032	66,576	11.1
שכירים ומעסיקים			71,840	63,050	60,155	10.6
לא-שכירים			8,335	6,982	6,422	15.9
הגבייה מן הציבור – סך הכל			74,985	65,493	62,258	11.1
שכירים ומעסיקים			67,079	58,870	56,167	10.6
לא-שכירים			7,906	6,623	6,091	15.9
שיפוי האוצר – סך הכל			5,190	4,539	4,318	11.0
עבור מעסיקים			4,761	4,180	3,988	10.6
עבור לא-שכירים			429	359	330	15.9

- התקבולים בעבור שכירים (מהעובד, מהמעסיק ומהאוצר) מהווים בשנים האחרונות כ-90% מכלל התקבולים, וחלקם גדל ריאלי: מ-2023 ל-2024 ב-1.7% ומ-2024 ל-2025 ב-10.6%. יש לציין כי כאמור, העלייה הניכרת בתקבולים משנת 2024 ל-2025 נובעת בחלקה מהעלייה שחלה בשיעורי דמי הביטוח לשכירים, אך לזו אין השפעה על סך הכנסות ביטוח לאומי בשל ההפחתה המקבילה של תקצוב האוצר (לוח 2 ופרק **שינויי חקיקה**).
- התקבולים מלא-שכירים גדלו ריאלי בשנים האחרונות מ-2023 ל-2024 ב-5.5% וב-15.9% מ-2024 ל-2025. גם עבור לא שכירים, העלייה הניכרת בתקבולים ב-2025 נובעת בחלקה מעלייה בשיעורי דמי הביטוח, אבל לא מגדילה את סך כל ההכנסות של הביטוח הלאומי בשל הפחתת תקצוב האוצר (לוח 2 ופרק **שינויי חקיקה**). עיקר הגבייה (כ-89.3%) היתה מעצמאים, והיא התבססה בעיקרה על השומות מ-2025, המתעדכנות על-פי עליית המחירים בלבד. חלקה של הגבייה מן המשלמים על בסיס הכנסת המינימום היה 7.8% מסך הגבייה מלא-שכירים.

גבייה למערכת הבריאות

חוק ביטוח בריאות ממלכתי

בינואר 1995 נכנס לתוקף חוק ביטוח בריאות ממלכתי, המעגן את זכותו של כל תושב ישראל לביטוח בריאות וקובע סל שירותי בריאות מוגדר ואחיד לכל. האחריות למימון הסל מוטלת על המדינה והחוק מפרט את המקורות למימונו, את השיטה שלפיה תעודכן עלותו ואת הנוסחה להקצאת המשאבים בין הקופות. תושב ישראל רשאי לבחור באחת מקופות החולים המוכרות בידי משרד הבריאות, וקופת החולים חייבת לקבל כל תושב בלא הגבלה, התניה או תשלום כלשהם.

דמי ביטוח הבריאות, שהם אחד המקורות העיקריים למימון סל שירותי הבריאות, נגבים בידי המוסד לביטוח לאומי ומחולקים בין קופות החולים. לשם כך המוסד מנהל קובץ של כל המבוטחים בביטוח בריאות, המתעדכן באופן שוטף ומספק מידע על החברות בקופות החולים השונות.

חוץ מכמה קבוצות הפטורות מתשלום, למשל עקרות בית שבן זוגן משלם בעבורן את דמי הביטוח, כל תושב חייב על פי החוק בתשלום דמי ביטוח בריאות, גם אם אינו עובד. דמי ביטוח הבריאות משכירים ומלא-שכירים נגבים כפי שנגבים דמי הביטוח הלאומי, ואילו דמי הביטוח ממקבלי גמלאות מהמוסד לביטוח לאומי (שאינן להם הכנסה נוספת) נגבים במקור מהקצבה.

שיעור דמי ביטוח הבריאות

לדמי ביטוח הבריאות שני שיעורים: שיעור מופחת, 3.23%, המוטל על חלק מהכנסה שעד התקרה לשיעור המופחת (7,522 ש"ח) ושיעור רגיל, 5.17%, המוטל על יתרת ההכנסה ועד תקרת ההכנסה החייבת בדמי ביטוח (5 פעמים הסכום הבסיסי לצורכי גבייה).

מקבלי גמלאות ומי שאינם עובדים זכאים ברוב המקרים לשיעורים מיוחדים בהתאם להכנסתם (לוח 5).

לוח 5: גובה דמי ביטוח הבריאות לפי סוג הגמלה, 2025

סוג הגמלה	דמי ביטוח הבריאות בחודש
גמלאות מחליפות שכר	
דמי לידה / דמי פגיעה / דמי אבטלה / תגמולי מילואים / דמי תאונה / פשיטת רגל ופירוק תאגיד	בשיעורים הזהים לעובדים: 3.23% מהגמלה עד התקרה לשיעור המופחת (7,522 ש"ח). 5.17% מיתרת הגמלה שמעל התקרה לשיעור המופחת המופחת ועד התקרה לגביית דמי ביטוח (5 פעמים הסכום הבסיסי - 50,695 ש"ח).
זיקנה ושאיירים	
עם השלמת הכנסה	120 ש"ח
ללא השלמת הכנסה ליחיד	231 ש"ח
לזוג	332 ש"ח
גמלאות אחרות	
הבטחת הכנסה / מזונות / נכות כללית / נכות ותלויים מעבודה / שאירים בגיל העבודה	120 ש"ח

* עד 2025 התקרה לשיעור המופחת היתה 60% מהשכר הממוצע; בשנת 2025 התקרה לשיעור המופחת הוקפאה מ-2024 (7,522 ש"ח) ומ-2026 עד 2028 תוצמד למדד המחירים לצרכן במקום להיות 60% מהשכר הממוצע, ראו **שינויי חקיקה**.
** בינואר 2025 השיעור היה 5.16% ומפברואר 2025 השתנה ל-5.17%, ראו **שינויי חקיקה**.

מינואר 2006 סכומי הגמלאות מתעדכנים על-פי שיעור עליית מדד המחירים בשנה הקודמת (מדד חודש נובמבר האחרון לעומת נובמבר שלפניו), ולכן גם סכומי המינימום לתשלום דמי הביטוח מתעדכנים בשיעור זה. מי שאינו שכיר או עצמאי ואינו מקבל קצבה (חוץ מקצבאות המוגדרות בחוק, כגון קצבת אזרח ותיק) משלם דמי ביטוח מינימליים (120 ש"ח ב-2025). פטורים מתשלום עקרות בית (לרבות עקרות בית המקבלות קצבה), עולים חדשים בששת החודשים הראשונים לעלייתם, עובדים בני פחות מ-18, תלמידים בני פחות מ-21 שאינם עובדים ושלאחר מכן מתגייסים לצבא (פטורים מתשלום למשך 12 חודשים), ועצירים ואסירים שנידונו ל-12 חודשי מאסר לפחות ומקבלים שירותי בריאות משירות בתי הסוהר.

התקבולים

עד תחילת 1997 גבה המוסד לביטוח לאומי עבור מערכת הבריאות את המס המקביל ואת דמי ביטוח הבריאות. ב-1997 בוטלה גביית המס המקביל, וסל שירותי הבריאות מתוך תקציב המדינה הוגדל בהתאמה. ב-2025 גבה המוסד דמי ביטוח בריאות בסך כ-36.6 מיליארד ש"ח – עלייה ריאלית של 5.7% לעומת 2024.

8.4% מהגבייה בבריאות בשנת 2025 היו ממקבלי גמלאות לעומת כ-8.7% ב-2024. במהלך שנות הקורונה 2020-2022, 9.7% בממוצע מהגבייה היו ממקבלי גמלאות אך בשנת 2019 (שנה לפני פרוץ המגפה) שיעור דמי ביטוח הבריאות שנגבו ממקבלי גמלאות היה כ-8.6% – בדומה לשנים 2023-2025.

לוח 6: דמי ביטוח בריאות שנגבו לפי סוג המבוטח (מיליוני ש"ח), 2021-2025

השנה	סך הכל	שכירים	לא-שכירים	מקבלי גמלאות	גבייה מגמלאות (%)	הגידול השנתי (%)	
						הנומינלי	הריאלי
2021	27,302	21,686	2,904	2,712	9.9	8.0	6.4
2022	29,791	24,179	3,169	2,443	8.2	9.1	4.5
2023	31,613	25,561	3,332	2,719	8.6	6.1	1.8
2024	33,604	26,881	3,787	2,936	8.7	6.3	3.1
2025	36,595	29,357	4,172	3,066	8.4	8.9	5.7

בשנת 2025 נוכו מהגמלאות דמי ביטוח בריאות בסכום של כ-3.1 מיליארד ש"ח – עלייה ריאלית של כ-1.3% לעומת 2024 (לוח 7). כ-74% מהסכום נוכו ממקבלי קצבאות אזרח ותיק ושאיירים, בהם מקבלי הקצבה עם השלמת הכנסה, כ-9% ממקבלי קצבאות נכות, כ-8% ממקבלות דמי לידה וכ-4% נוכו מדמי אבטלה (כלומר כ-96% מסך כל התקבולים נוכו מארבע הגמלאות הללו ו-4% מיתר הגמלאות).

לוח 7: דמי ביטוח הבריאות מגמלאות לפי סוג הגמלה (מיליוני ש"ח, מחירי 2025),
2025-ו-2024

סוג הגמלה	2024	2025	הגידול השנתי הריאלי (%)
סך הכל	3,025.5	3,066.3	1.3
אזרח ותיק ושאיירים	2,186.1	2,255.1	3.2
נכות מעבודה	70.0	73.9	5.6
נכות	269.8	266.6	-1.2
הבטחת הכנסה	45.6	38.3	-16.1
שירות מילואים	13.9	10.0	-27.9
דמי לידה	249.6	261.3	4.7
אבטלה	149.7	122.8	-18.0
דמי פגיעה	28.1	32.4	15.5
מזונות	4.4	3.5	-20.6
פשיטות רגל	3.9	4.2	6.2
אחר והחזרים	4.5	1.8-	-139.8

בגבייה מתגמולי מילואים חלה ירידה ריאלית של כ-28% מ-2025 ל-2024, לעומת העלייה הגבוהה בשיעור הגבייה מתגמולי מילואים של 2024 לעומת 2023 (כ-596%), שחלה עקב מלחמת חרבות ברזל. יש לציין כי למרות הירידה בשיעור הגבייה מתגמולי מילואים ב-2025, היא עדיין גבוהה משיעור הגבייה מתגמולי מילואים ב-2023 בכ-7%402 (לוח 7).

באופן דומה הגבייה מדמי אבטלה עלתה בשנים 2023 ו-2024 בכ-94% ו-14.5% בהתאמה, אך ירדה בכ-18% ב-2025 (יותר מהגבייה מדמי אבטלה ב-2022 בכ-82%). כך גם לגבי גבייה מגמלאות מקבוצת "אחר והחזרים", שבה נכללים תגמולים למי שהוכרו כנפגעי פעולות איבה: בשנים 2023 ו-2024 עלתה הגבייה בכ-167% ו-277% בהתאמה, ובשנת 2025 ירדה בכ-140% (לוח 7).

⁷ למרות התנודות המשמעותיות בגבייה מתגמולי מילואים, היא מהווה כ-0.3% מהתקבולים מגמלאות.

יודגש שהניכוי במקור מהגמלאות נעשה רק אם למקבל הקצבה אין הכנסה מעבודה או שיש לו הכנסה אחרת הפטורה מתשלום דמי ביטוח. עקרות בית (נשים נשואות העובדות רק במשק ביתן) פטורות מתשלום, גם אם הן מקבלות מהמוסד לביטוח לאומי גמלה בזכות עצמן, ובלבד שזו אינה מחליפה שכר.

חלוקת הכספים בין קופות החולים

חוק ביטוח בריאות ממלכתי קובע, שהמוסד לביטוח לאומי מעביר ישירות לקופות החולים את הכספים למימון סל הבריאות. עקרון חלוקת הכספים מתבסס על **נוסחת הקפיטציה**, המתחשבת בעיקר במספר המבוטחים בכל אחת מהקופות תוך שקלול גילו של המבוטח, מינו והמרחק של מקום מגוריו ממרכז אוכלוסייה⁸.

נוסחת הקפיטציה מפצה את קופות החולים שנאלצות להתמודד עם הוצאות בריאות גבוהות יותר עקב שיעור גבוה יותר של מבוטחים מבוגרים ומעודדת באמצעות תקצוב גבוה יותר הגשת שירותי בריאות למבוטחים הגרים ביישובים מרוחקים (לוח 8). כך למשל כ-61% מהמבוטחים הקשישים מאוד (בני 85 ויותר) ו-66.3% מתושבי הפריפריה מבוטחים בקופת חולים כללית. בסוף שנת 2025 כ-51% מכלל המבוטחים היו מבוטחים בכללית אך חלקה של הקופה בכספי ביטוח הבריאות היה כ-52%. על-פי שיטה זו הסכומים המועברים לקופות החולים מכבי ומאוחדת נמוכים יותר משום שהעמיתים בהן צעירים יותר. בשנים 2005-2025 ירד חלקה של קופת חולים כללית בחלוקת כספי ביטוח הבריאות מכ-59% לכ-52%.

מאוגוסט 2006 שיעורי הקפיטציה מחושבים מדי חודש בחודשו במקום פעם בשלושה חודשים. חישוב כזה מאפשר לצמצם את הפער בין מספר המבוטחים בתחילת כל רבעון לבין מספר המבוטחים בפועל בכל אחד משלושת חודשי הרבעון.

⁸ המשתנים מין ומקום מגורים נוספו לנוסחה בנובמבר 2010; העדכון האחרון של כל משתנה היה ב-2017. להסבר על הנוסחה ראו: https://www.btl.gov.il/Mediniyut/Situation/haveruth1/2024/Pages/capitatia_012024.aspx

לוח 8: מספר המבוטחים ומפתח החלוקה של כספי ביטוח הבריאות לפי קופת החולים (אחוזים), ינואר 2005 עד ינואר 2026

השנה	סך הכל	קופת החולים			
		כללית	לאומית	מאוחדת	
מכבי					
התפלגות סך כל המבוטחים					
1/2005	100.0	54.4	9.8	11.7	24.0
1/2010	100.0	52.4	9.2	13.5	24.8
1/2019	100.0	52.0	8.2	13.9	25.9
1/2020	100.0	51.8	8.0	13.8	26.4
1/2021	100.0	51.7	7.8	13.8	26.7
1/2022	100.0	51.6	7.7	13.8	27.0
1/2023	100.0	51.2	7.6	13.8	27.3
1/2024	100.0	51.0	7.6	13.9	27.5
1/2025	100.0	50.9	7.6	14.1	27.5
1/2026	100.0	50.7	7.6	14.2	27.5
המפתח לחלוקת הכספים					
1/2005	100.0	58.970	9.105	10.085	21.839
1/2010	100.0	56.822	8.607	11.647	22.924
1/2019	100.0	54.254	7.896	12.269	25.581
1/2020	100.0	53.906	7.740	12.259	26.095
1/2021	100.0	53.602	7.593	12.294	26.511
1/2022	100.0	53.239	7.466	12.330	26.966
1/2023	100.0	52.711	7.390	12.430	27.469
1/2024	100.0	52.341	7.370	12.513	27.776
1/2025	100.0	52.012	7.344	12.649	27.995
1/2026	100.0	51.702	7.354	12.769	28.175

סל שירותי הבריאות

לפי חוק ביטוח הבריאות הממלכתי שירותי הבריאות ממומנים מכמה מקורות:

- דמי ביטוח הבריאות, הנגבים בידי המוסד לביטוח לאומי.
- סכומים שמועברים למוסד לביטוח לאומי מהקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (קרנית) (מ-2010).
- התקבולים הישירים לקופות החולים בעבור שירותים בתשלום (כגון תרופות וביקור אצל רופא).
- סכומים נוספים מתקציב המדינה, המשלימים את ההוצאות השונות על בריאות עד כיסוי עלותו של סל שירותי הבריאות.

על פי אומדן ל-2025, עלות סל הבריאות שבאחריות קופות החולים גדלה בכ-4.863 מיליארד ש"ח והגיעה לכ-80,592 מיליארד ש"ח (לוח 9) – עלייה ריאלית של כ-3% לעומת 2024. בשנת 2024 עלה חלקה של המדינה במימון הסל לכ-49.0%, בעוד שחלקם של התקבולים מדמי ביטוח הבריאות ירד לכ-44.5%. ב-2025 לעומת זאת נרשמה ירידה בחלקה של המדינה לכ-48.1%, והחלק של הגבייה מהציבור עלה בשיעור מקביל, לכ-45.4% (לוח 9).

לוח 9: עלות סל שירותי הבריאות שבאחריות קופות החולים לפי מקור המימון, 2021-2025

מקור המימון	2021	2022	2023	2024	2025
העלות במיליוני ש"ח	80,592	61,667	70,879	75,730	81,045
אחוזים					
סך הכל	100.0	100.0	100.0	100.0	100
דמי ביטוח הבריאות'	45.4	48.3	44.6	44.5	45.2
תקציב המדינה	48.1	45.2	48.9	49.0	48.1
הכנסות עצמאיות''	6.45	6.45	6.45	6.45	6.45

' לרבות סכומים שהקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים מעבירה למוסד (משנת 2010). ב-2025 הועבר סכום של 967 מיליון ש"ח.

'' בחוק התוכנית לסיוע כלכלי ל-2008 נקבע כי התקבולים של קופות החולים מהשתתפות עצמית של מבוטחיהן יהיו בשיעור של 6.45% מעלות הסל (במקום 5.4% עד 2007).

לוח 10: עלות סל הבריאות לנפש לפי קבוצת הגיל (ש"ח לשנה, מחירי 2025), 2024 ו-2025

קבוצת הגיל	2024	2025*
סך הכל לנפש מתוקננת	6,754	6,877
עד שנה	11,058	11,263
4-1	5,774	5,877
14-5	2,778	2,828
24-15	2,780	2,829
34-25	3,995	4,067
44-35	4,679	4,763
54-45	7,244	7,375
64-55	11,754	11,968
74-65	19,166	19,514
84-75	24,805	25,261
85 ויותר	25,255	25,714

* אומדן.

עלות סל הבריאות המתוקננת לנפש מאפשרת לבחון את השפעת גיל המבוטח על הוצאות קופות החולים (לוח 10). עלות הסל לנפש מחושבת לפי נוסחת הקפיטציה, המביאה בחשבון גיל, מין ומקום מגורים (פריפריה לעומת מרכז) ואינה כוללת סכומים שאינם מתחלקים לפיה, כגון הוצאות בגין מחלות קשות, הוצאות מינהל או הקצבה למועצת הבריאות ולמגן-דוד-אדום. עלות הסל המשוקללת לנפש היתה ב-2025 6,877 ש"ח לעומת 6,754 ש"ח ב-2024 (במחירי 2025) - עלייה ריאלית של כ-1.8%. עלות הסל משקפת את ההוצאות היחסיות בין קבוצות הגיל: חוץ מילדים עד גיל 4, עלות הסל לנפש הולכת וגדלה ככל שהגיל עולה, ועלותן של קבוצות הגיל הצעירות נמוכה בדרך כלל בהשוואה לקבוצות הגיל המבוגרות יותר. כך למשל ב-2025 היתה עלות הסל לאוכלוסייה המבוגרת מאוד (בני 85 ויותר) גבוהה פי 3.7 מהעלות הממוצעת לכלל מבוטחי קופות החולים ופי 9.1 מהעלות לבני 15-24.

אוכלוסיות המוגדרות כשכירים

הנתונים שהוצגו בפרק זה על מספר השכירים נוגעים לאלה שמעסיקיהם דיווחו עליהם באמצעות טופס 102. עם אוכלוסיית השכירים, לפי הגדרתה במוסד לביטוח לאומי, נמנות גם הקבוצות המיוחדות האלה:

- **חברי וחברות קיבוצים ומושבים שיתופיים:** מוגדרים בחוק כעובדים שכירים של האגודה השיתופית (כמעסיק), שעליה מוטלת החובה והאחריות לרישומם כעובדים שכירים ולתשלום דמי הביטוח עבורם. הם מבוטחים בכל ענפי הביטוח הלאומי, חוץ מענף אבטלה.

בשנת 2017 הוגדר בחוק מעמד של **קיבוץ מתחדש**, שחבריו הוגדרו כשכירים (לא כאוכלוסיית שכירים מיוחדת). ביולי 2017 שינו כ-250 קיבוצים את הגדרתם למתחדשים. ב-2025 דיווחו 46 קיבוצים מסורתיים על 9,567 חברים בממוצע לחודש (בני 18 ויותר), שעבורם שולמו דמי ביטוח בסך כ-57 מיליון ש"ח.

- **עובדות במשק בית:** מעמדן של עובדות משק בית וזכויותיהן זהה לאלה של יתר השכירים, אך דמי הביטוח המשולמים בעבורן נקבעו בשיעורים שונים. בסוף 2025 דווח על כ-152 אלף מעסיקים פעילים שהעסיקו עובדות במשק בית, ומהן נגבו דמי ביטוח בסכום של כ-130 מיליון ש"ח בשנה.

- **עובדים מהרשות הפלסטינית:** עובדים מהשטחים ומהרשות הפלסטינית המועסקים אצל עובדים ישראלים חייבים בתשלום דמי ביטוח לשלושה ענפים: נפגעי עבודה, אמהות ופשיטות רגל. דמי הביטוח בעבורם נגבים בידי מדור התשלומים של שירות התעסוקה. בשל מלחמת חרבות ברזל צומצם באופן ניכר היקף פעילותם בארץ ודווח בשנת 2025 על 6,119 עובדים בממוצע לחודש ששולמו בעבורם דמי ביטוח בסכום של כ-7.4 מיליון ש"ח, עם שכר ממוצע לחודש בגובה 8,166 ש"ח. נתונים אלו מציגים ירידה של כ-4% בממוצע מספר העובדים מהרשות הפלסטינית שהועסקו בשנת 2025 לעומת 2024 (6,394 אלף עובדים בממוצע לחודש) וזאת לאחר

שבשנת 2024 נרשמה ירידה ניכרת של כ-92% בשיעור העסקתם משנת 2023 (79 אלף עובדים בממוצע לחודש). כמו כן מהנתונים עולה, כי בשנת 2025 חלה עלייה של כ-6% בשכר הממוצע של עובדים מהרשות הפלסטינית, וזאת לאחר שבשנת 2024 חלה עלייה של 63% משנת 2023.

- **עובדים זרים:** עובדים שאינם תושבי ישראל המועסקים בידי מעסיקים ישראלים, מבוטחים בדומה לעובדי הרשות הפלסטינית, בענפים אמהות, נפגעי עבודה ופשיטות רגל, ושיעורי דמי הביטוח החלים עליהם מעוגנים בתקנה מיוחדת. ב-2025 הועסקו בישראל כ-220,458 עובדים זרים בממוצע בחודש, בשכר חודשי ממוצע של כ-8,122 ש"ח. דמי הביטוח שהם חויבו בהם הגיעו בשנה זו לכ-305 מיליון ש"ח. יש לציין כי מספר העובדים הזרים שהועסקו בשנת 2025 עלה בכ-14% משנת 2024 (כ-193 אלף עובדים זרים) לאחר שבשנה זו נרשמה ירידה ניכרת של 25% בשיעור העסקתם לעומת 2023 (258 אלף).

- **עובדים ועובדות שפרשו לגמלאות לפני גיל הפרישה:** עובדים אלה חייבים בתשלום דמי ביטוח לאומי ובריאות בגין הפנסיה המוקדמת. ב-2025 שילמו דמי ביטוח כ-69,160 גמלאים בממוצע לחודש, והסכום שנגבה בעבורם היה כ-533.7 מיליון ש"ח לשנה.

- **מבוטחים ומבוטחות השוהים בהכשרה מקצועית:** מי ששוהים בהכשרה מקצועית במסגרת משרד העבודה (עובדים ולא-עובדים) או במקומות שאושרו לשם כך בתקנות הביטוח הלאומי, מבוטחים בענפים נפגעי עבודה ואמהות בלבד. דמי הביטוח הלאומי בעבורם מוטלים עליהם ועל המעסיק. ברוב המקרים המעסיק הוא משרד הכלכלה אלא אם כן המבוטח נשלח ללימודים מטעם מעסיקו. ב-2025 שהו בהכשרה מקצועית (ושילמו דמי ביטוח) 46,915 מבוטחים בממוצע לחודש. שולמו בעבורם דמי ביטוח בסך כ-19 מיליון ש"ח לשנה, משום שהמעסיקים גוברים מעובדים אלה רק את חלקם כעובדים, ואילו את חלקם כלא עובדים המבוטחים משלמים למוסד לביטוח לאומי בעצמם.